

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 017496 16 Увп
Бања Лука, 15.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, те Страхине Ђурковића и Мерсиде Бјелобрк чланова вијећа, уз судјеловање Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби Д. М. из Б., којег заступа пуномоћник С. М. Б., адвокат из Б. (у даљем тексту: тужилац), против акта број ... од 09.09.2015. године против туженог Министарства ..., у предмету утврђивања својства ратног војног инвалида, одлучујући о захтјеву тужиоца, за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 017496 15 У од 30.6.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 15.11.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 017496 15 У од 30.6.2016. године, се преиначава тако што се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Обавезује се тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 1.500,00 КМ у року од 30 дана рачунајући од дана пријема ове пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба изјављена против уводно означеног акта туженог који је донијет у извршењу пресуде Врховног суда број 11 0 У 009802 13 Увп од 16.7.2015. године, а којим је поништено рјешење Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Града Б. број ... од 11.12.2008. године и ријешено тако да је тужиоцу утврђено својство ратног војног инвалида (РВИ) IV категорије са 80% војног инвалидитета по основу болести настале у вршењу војне дужности као припадник Војске Републике Српске (ВРС), са правом на личну инвалиднину 41 % од основице те допунско материјално обезбјеђење у мјесечном износу од 14 % од основице и то у периоду од 01.5.2008. године до 31.3.2011. године, а од 01.4.2011. године па надаље утврђује се својство РВИ X категорије са 20% инвалидитета и са правом на личну инвалиднину од 5% од основице.

Одбијање тужбе суд је образложио разлозима да је другостепена љекарска комисија јасно и недвосмислено објаснила због чега је промијенила оцјенску тачку из Т-231 б) у Т-231 а), наводећи да код тужиоца од 1993. године па до 2012. године, а што је констатовано у психијатријским налазима није дошло до стабилизације и повлачења

психотичности и враћања на преморбидни ниво функционисања, што је по ставу комисије карактеристика ендогених, а не егзогених психоза; да се обољење код тужиоца при пут јавило у јануару 1993. године приликом ратних дејстава у рејону Грабеж, када је тужилац запао у тешку психичку кризу и када је успостављена прва дијагноза *reactio paranoides*, али је с обзиром на карактер егзогених обољења, чија је карактеристика да се у ситуацији, када особа није поново била изложена трауматском догађају и када се налази под сталним љекарским надзором иста повлаче након извјесног времена, па како код тужиоца није дошло до побољшања стања упркос сталном лијечењу и надзору љекара, комисија је закључила да се код тужиоца ради о ендогеном обољењу које се испољило за вријеме рата; да су налазом и мишљењем другостепене љекарске комисије дати одговори од значаја за утврђивање војног инвалидитета и да је утицај околности вршења војне службе у односу на остале факторе, који условљавају болест, генетски фактор и изложеност психотрауматизирајућем догађају дјелимичан и утицао је у омјеру 1/3, па је тужиоцу удјел војног инвалидитета утврђен у проценту од 30%, а укупан војни инвалидитет од 20 % трајно; да није основан навод тужиоца да налаз и мишљење другостепене љекарске комисије није довољно образложен, да тужени није поступио по упутама из ранијих пресуда из рзлога што је другостепена љекарска комисија стручна и јасно је образложила природу болести и то да се ради о ендогеним психозама, да је цијењена цјелокупна медицинска документација на основу које се дошло до закључка да се ради о ендогеним психозама чиме је и објашњена разлика у односу на ранији налаз и мишљење бр. 56/06 од 11.04.2006. године.

Благовремем захтјевом за ванредно преиспитивање (у даљем тексту: захтјев), тужилац оспорава законитост наведене пресуде из основа садржаног у одредби члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Истиче да је из медицинске документације видљиво, а што је и сам тужени утврдио, да је тужилац оболио као припадник ВРС 1993. године и да се стално лијечи под контролом неуропсихијатра, те да је често у таквом стању које психички тешко подноси и стално мора бити под надзором; да му је тужени инвалидност утврдио на основу Правилника о утврђивању процента војног инвалидитета („Сл. гласник РС“ број 31/10) иако се исти није могао ретроактивно примјенити, јер је ступио на правну снагу након настанка правних односа, будући да је одредбом члана 110. став 1. Устава РС прописано да закони, други прописи и општи акти не могу имати повратно дејство; да суд не даје било какво објашњење у побијаној пресуди везано за одлуку да се тужилац након дугог низа година и чињенице да је инвалид 80 %, због тешке психичке болести задобијене у вршењу војне дужности у току рата као припадник ВРС инвалид IV категорије сврстао у X категорију са 20% војног инвалидитета, а што је у супротности са медицинском документацијом, те свим претходним одлукама надлежних органа. Сматра да суд није дао довољно образложење када је подржао став другостепене комисије која је правилно утврдила да се болест јавила 1993. године док се налазио на ратишту, али је погрешно закључила да је појави болести претходила генетска предиспозиција што није тачно јер за такав став ни суд, ни управни органи немају никакав доказ, с обзиром да тужилац нема никога у даљој, нити ближој породици да је боловао од наведене болести, па је ова констатација произвољна и нетачна. Предлаже да се захтјев усвоји, побијана пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење, а тужиоцу досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев истиче да су сви наводи тужиоца већ цијењени од стране туженог као и суда у управном спору. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из слjedeћих разлога:

Како произлази из података списка, тужиоцу је утврђено својство РВИ по основу психичког обољења из оцјенске Т-231-а, (клинички утврђена психоза ендогеног карактера) рјешењем од 16.06.1995. године када му је утврђено својство РВИ IV категорије са 80% инвалидитета; по основу истог обољења тужиоцу је задржана иста категорија војног инвалидитета све до 2006 године када му је рјешењем од 26.04.2006. године утврђена иста категорија војног инвалидитета али по основу психичког обољења (Т- 231-б клинички утврђена психоза егзогеног карактера). По истом основу му је утврђено својство РВИ IV категорије са 80% инвалидитета рјешењем од 11.12.2008. године. Рјешењем од 30.03.2011. године, у вршењу ревизије рјешења од 11.12.2008. године, тужиоцу је утврђено својство РВИ X категорије са 20% удјела војног инвалидитета по основу психичког обољења из оцјенске Т-231-а).

У ранијој пресуди од 16.7.2015. године Врховни суд Републике Српске је уважио захтјев тужиоца, преиначио пресуду нижестепеног суда којом је била одбијена тужба, на начин да је тужбу уважио и поништио побијани акт, те указао туженом да у налазу и мишљењу другостепене лeкарске комисије није дато довољно јасно образложење због чега је тужиоцу од 1995. године до 2006. године било признато својство РВИ IV категорије са 80% инвалидитета по оцјенској Т-231 а), а од 2006. године до 2008. године утврђује се иста категорија војног инвалидитета, али по Т-231 б), да би рјешењем туженог од 21.05.2012. године тужиоцу био утврђен статус X категорије са 20% војног инвалидитета по оцјенској Т-231 а). Сада у налазу и мишљењу другостепена лeкарска комисија даје образложење да се код тужиоца ради о ендогеним психозама из оцјенске Т-231 а), па га по тој оцјенској цијени 80 %, а онда му утврђује удио војног ивдалититета од 30% и утврђује укупни војни ивналидитет од 20 %. Комисија не образлаже на основу које медицинске документације изводи закључак о удјелу 30 % по основу оцјенске Т-231 а), осим што те факторе дијели на спољашње и ендogene наводећи да ендогени фактори утичу на испољавање болести са 2/3, а онда по основу ендогених психоза утврђује удио од 30 %. Овакво образложење заправо представља уопштено образложење које се може односити на све РВИ, без обзира на околности сваког конкретног случаја што није сврха медицинског вјештачења, а на што је указано ранијом пресудом овог (Врховног) суда. Налаз и мишљење другостепене лeкарске комисије, на којем је заснован оспорени акт, је заправо преписани налаз и мишљење те исте комисије од 16.05.2012. године, а за које је овај суд у пресуди од 16.7.2015. године утврдио да није потпун, јасан и довољно образложен па се на истом није могао засновати оспорени акт и утврдити статус РВИ и права по основу тог статуса.

Поред тога, овај суд запажа да је тужени ранијим рјешењем од 30.03.2011. године, а које је донијето такође у поступку ревизије укинуо рјешење Одјелења за борачко-инвалидску заштиту Града Б. од 11.12.2008. године, а сада је, у поступку ревизије на основу одредаба члана 88. и 99. Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отацбинског рата РС („Сл. гласник РС“ број 134/11, 9/12 и 40/12 – у даљем тексту: Закона о правима бораца), поништио првостепено рјешење и тужиоцу утврдио мањи степен инвалидитета и то ретроактивно почев од 01.4.2011. године, што је супротно одредби члана 99. став 1. тог закона. Наиме, поменутом одредбом је прописано да у вршењу ревизије Министарство може дати сагласност на

рјешење, може га измијенити, укинути и само ријешити ствар или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак.

У конкретном случају тужени је у поступку ревизије једино могао укинути првостепено рјешење и сам ријешити управну ствар и у том случају укидањем рјешења не поништавају се правне посљедице које је рјешење већ произвело, али се онемогућава даље произвођење правних посљедица тог рјешења, што значи да то рјешење дјелује убудуће, па у том случају ако су тужиоцу призната права у мањем обиму, онда му остваривање тог права тече од првог наредног дана од дана доношења оспореног акта. Поготово што су раније донесена рјешења туженог поништавана од стране нижестепеног суда и Врховног суда.

Из наведених разлога овај суд налази да је побијаном пресудом остварен разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се отуда захтјев тужиоца, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. истог закона уважава, побијана пресуда преиначава на начин како је то одређено изреком ове пресуде, јер је остварен основ из члана 10. тачка 2. и 4. ЗУС за поништење оспореног акта.

Одлука о трошковима спора из става 2. изреке пресуде се заснива на одредбама члана 49. и 49.а, став 1. ЗУС у вези са чланом 397. став 2. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" број 58/03- 61/13), који се у управном спору примјењује на основу одредбе члана 48. ЗУС, с обзиром да је тужилац успио у овом спору. Према Тарифном броју 3. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС„ број 68/05), за поднеске у управним споровима у непроцјењивим стварима висина награде износи 300 бодова, а вриједност бода износи 2 КМ, па се за састав тужбе досуђује износ од 600,00 КМ који се увећава за 25 % на име паушала, према одредби члана 12. Тарифе, што износи захтијеваних 750.00 КМ. Тужилац је и за састав захтјева тражио исти износ па му је суд и досудио наведени износ, тако да су тужиоцу досуђени трошкови управног спора у укупном износу од 1500,00 КМ.

С обзиром да је ово трећи пут како се поништава акт туженог, то се тужени упозорава на посљедице прописане одредбама члана 65. став 2. у вези става 1. тачка 5. ЗУС уколико донесе нови управни акт противно правном схватању и примједбама суда.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић